

L. dz. IRN.Rz-5144.39.2023.MN

Rzeszów 16. 03. 2023 r.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
z siedzibą w Przemyślu
Delegatura w Rzeszowie
35-064 Rzeszów, ul. Mickiewicza 7
tel./fax 17 853-94-61, 17 353-94-62
NIP: 795-20-71-175

Nr decyzji 18 / 23

DECYZJA

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2, lit. a, art.7 pkt 1, art. 89 ust. 2, art. 92 ust. 6, art. 93 ust.1 oraz art. 36 ust.1 pkt.1 oraz art. 37 a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami / t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840/ oraz § 2 ust. 1 i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków /D. U. poz. 1609 z 2018 r. / oraz Upoważnienia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 6.06.2022 r. a także art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego, na podstawie wniosku **Klasztoru OO. Dominikanów w BORKU STARYM** w sprawie prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym w kościele pw. M. Bożej Wniebowziętej w Borku Starym

nr rej. zab.: **B-199** z dn. 28.I.1989 r.

POZWALAM

na wykonanie niżej określonego zakresu robót: konserwację i restaurację ołtarza głównego w kościele pw. M. Bożej Wniebowziętej w Borku Starym

wg programu stanowiącego integralną część niniejszej decyzji pt. „Program konserwacji i restauracji ołtarza głównego w sanktuarium Matki Bożej w Borku Starym” opracowanego przez mgr kons. dzieł sztuki Anetę Filip i mgr kons. dzieł sztuki Macieja Filipa, marzec 2023.

Termin ważności pozwolenia: **31 grudnia 2027 r**

Pozwolenie wydaje się z następującymi warunkami:

- **przekazania nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac oświadczenia wykonawcy o przyjęciu obowiązków wykonania prac**
- **Warunek dodatkowy:** zwołanie komisji konserwatorskich po rozpoczęciu prac ustalających zakres prac przy złoceniach, konstrukcji nośnej nastawy, postępowania z malaturą ołtarza i obrazami.
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac;
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac;

- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracowania wyników tych badań, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac;
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac albo badań i przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac;
- dokonania odbioru częściowego i końcowego wykonanych prac konserwatorskich z udziałem wojewódzkiego konserwatora zabytków

UZASADNIENIE

W dniu 15. 03. 2023 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatury w Rzeszowie wpłynął wniosek Klasztoru OO. Dominikanów w Borku Starym dotyczący wykonania konserwacji i restauracji ołtarza głównego. Ołtarz konserwowany był w latach 1982 -1983 przez zespół pod kierownictwem Sabiny Kozłowskiej z Krakowa. W chwili obecnej obserwuje się zmiany w strukturze nastawy ołtarzowej spowodowane osłabieniem konstrukcji. Ołtarz wymaga ponowienia dezynsekcji, uzupełnień złoceń i drobnych ubytków snycerskich, oczyszczenia i wzmocnienia konstrukcji struktury.

Program prac przedstawiony do wniosku zakłada wykonanie wszystkich czynności konserwacji technicznej. Zastrzeżono warunek dodatkowy zwołania komisji konserwatorskich na poszczególnych etapach prac po ich rozpoczęciu.

Powołanie przepisów art. 6 ust. 1 pkt 2, lit. a, art.7 pkt 1, art. 89 ust. 2, art. 92 ust. 6, art. 93 ust.1 oraz art. 36 ust.1 pkt.1 oraz art. 37 a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami / t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 / oraz § 2 ust. 1 i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków /Dz. U. poz. 1609 z 2018 r. / powołano, gdyż zezwolenie dotyczy prac powodujących zmiany w zabytku wpisanym do rejestru (nr. rej. wyżej). Powołanie przepisów art. 89 pkt. 2, art. 92 ust. 6. art. 93 ust. 1 tejsze ustawy znajduje podstawę w zakresie właściwości miejscowej, rzeczowej i instancyjnej Zastępcy Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu na podstawie upoważnienia z dnia 6.06.2023 r. do rozpoznania niniejszej sprawy. Art. 104 Kpa powołano, gdyż załatwia przedmiotową sprawę.

POUCZENIE

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może być wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art.47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z art. 127a § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronom – na podstawie art. 127 § 1 i 129 § 1 i 2 kpa – za moim pośrednictwem odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Zał. Program prac konserwatorskich

Z upoważnienia
Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Bartosz Podubny
Zastępca
Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Otrzymują do wykonania:

1. Klasztor OO Dominikanów, Borek Stary 426, 36-020 Tyczyn

Otrzymują do wiadomości:

1. A. Filip, M .Filip,
2. Urząd Miasta w Tyczynie, Rynek 18, 36-020 Tyczyn
3. a/a Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu - Delegatura w Rzeszowie, ul. Mickiewicza 7, 35-064 Rzeszów
4. teczka obiektu

M. Nikiel

Pobrano opłatę skarbową w wysokości 82 zł
na konto Urzędu Miejskiego w Przemyślu nr: 89 1560 0013 2787 7120 6000 0003
MN

5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

PRACE WSTĘPNE

- Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej stanu zachowania przed konserwacją.
- Wykonanie badań odkrywkowych i fizyko – chemicznych w celu rozpoznania budowy technologicznej i stratygraficznej obiektu oraz pierwotnej kolorystyki.
- Demontaż i oznakowanie wszystkich elementów ruchomych ołtarza.
- Transport ruchomych elementów ołtarza do pracowni, gdzie zostaną zapewnione odpowiednie warunki klimatyczne zbliżone do tych panujących w kościele. Konserwacja szafy ołtarzowej, z uwagi na duże gabaryty będzie wykonywana in situ ze specjalnie skonstruowanych rusztowań.
- Analiza wyników badań, sporządzenie wniosków i przedstawienie ich komisji konserwatorskiej.

KONSERWACJA DREWNIANEJ STRUKTURY OŁTARZA I RZEźB

- Wstępne odczyszczenie poszczególnych elementów ołtarza.
- Ustabilizowanie konstrukcji ołtarza, wyprostowanie przechylonych i odkształconych elementów.
- Usunięcie wtórnych nawarstwień metodą dobraną na podstawie prób (metoda mechaniczna i chemiczna).
- Trucie i zabezpieczenie drewna przed działaniem owadzych szkodników drewna (rozpuszczalnikowym środkiem biobójczym -Altax -Hylotox, Xirein).
- Impregnacja strukturalna osłabionych elementów z użyciem środka grzybo – i owadobójczego (roztworem Hekol I-50 lub Paraloid B-72 lub PU Holzverfestigung) zależnie od wyników testów.
- Sklejenie pęknięć i odspojień w warstwie drewna.
- Uzupełnienie ubytków drewna przez wstawienie fleków w odpowiednio dobranym gatunkowo, sezonowanym drewnie.
- Rekonstrukcja w sezonowanym drewnie odpowiedniego gatunku brakujących elementów snycerskich.
- Uzupełnienia drobnych ubytków drewna kitem trocinowym.
- Uzupełnienie ubytków gruntów na powierzchni detali snycerskich (grunt kredowo-klejowy).
- Rekonstrukcja złoceń w technice oryginalnej (poprzedzona badaniami pozwalającymi określić pierwotną technologię złoceń).
- Izolacja szlakiem uzupełnień zaprawy w partii polichromii na rzeźbach.

- Uzupelnianie ubytków polichromii na rzeźbach – scalanie kolorystyczne znakiem graficznym kropką (farby restauratorskie na bazie żywic syntetycznych lub farby olejne artystyczne, odsączone, położone na bazie werniksu damarowego).
- Werniksowanie końcowe polichromowanych rzeźb.
- Opracowanie warstwy wykończeniowej ołtarza w sposób analogiczny do oryginału ustalonego na podstawie badań lub przy użyciu farb olejno-żywicznych.
- Montaż elementów ruchomych wcześniej zdemontowanych.

KONSERWACJA OBRAZU MATKA BOŻA Z DZIECIĄTKIEM (BORECKA)

- Demontaż obrazu z retabulum ołtarza.
- Wstępne oczyszczenie z kurzu i brudu.
- Weryfikacja stanu zachowania oraz uszczegółowienie zakresu prac konserwatorskich.
- Oczyszczenie z kurzu i brudu.
- Zabezpieczenie lica obrazu werniksem.

KONSERWACJA OBRAZU *WNIEBOWZIĘCIE NMP W ZWIĘCZENIU* (NA PODOBRAZIU DREWNIANYM)

- Demontaż obrazu ze zwieńczenia ołtarza
- Wstępne oczyszczenie z kurzu i brudu.
- Oczyszczenie lica z brudu - terpentyną.
- Usunięcie pociemniałego werniksu (metoda wybrana na podstawie testów).
- Zdjęcie retuszy i ewentualnych przemalowań.
- Oczyszczenie drewnianego odwrocia (odkurzenie lub delikatne odczyszczenie mechanicznie skalpelem).
- Trucie i zabezpieczenie drewna przed działaniem owadzych szkodników.
- Impregnacja strukturalna drewnianego odwrocia.
- Sklejenie pęknięć i odspojień w warstwie drewna.
- Uzupelnienie ubytków drewna przez wstawienie fleków w odpowiednio dobranym gatunkowo, sezonowanym drewnie, drobnych ubytków kitem trocinowym.
- Uzupelnienie ubytków zaprawy (kit emulsyjny lub woskowo - żywiczny zależnie od głębokości i charakteru ubytków. Kolor kitu zostanie dobrany do koloru oryginalnej zaprawy).
- Opracowanie faktury kitów.
- Izolacja kitów szelakiem.
- Werniksowanie werniksem retuszarskim (damarowym lub akrylowym).

- Scalanie kolorystyczne - farby żywiczne Restauro firmy Maimeri, spoiwo Restauro firmy Maimmeri (na bazie żywicy ketonowej).
- Werniksowanie końcowe.
- Montaż w zwieńczeniu ołtarza.

KONSERWACJA OBRAZÓW *WNIEBOWZIĘCIE NMP, MB RÓŻAŃCOWA* (NA PODOBRAZIU PŁÓCIENNYM)

- Demontaż z retabulum ołtarza
- Wstępne oczyszczenie z kurzu i brudu.
- Zdjęcie z krosien.
- Oczyszczenie lica z brudu - terpentyną.
- Usunięcie pociemniałego werniksu (metoda wybrana na podstawie testów).
- Zdjęcie retuszy i ewentualnych przemalowań.
- Oczyszczenie odwrocia (odkurzenie lub delikatne odczyszczenie mechanicznie skalpelem).
- Prasowanie na stole niskociśnieniowym pofalowanego płótna.
- Ewentualne wykonanie dublażu stykowego na nowe płótno przy użyciu żywic syntetycznych (zależnie od stanu zachowania płótna po zabiegach prasowania i impregnacji).
- Uzupelnienie ubytków zaprawy (kit emulsyjny lub woskowo - żywiczny zależnie od głębokości i charakteru ubytków. Kolor kitu zostanie dobrany do koloru oryginalnej zaprawy).
- Opracowanie faktury kitów.
- Izolacja kitów szelakiem.
- Werniksowanie werniksem retuszarskim (damarowym lub akrylowym).
- Konserwacja lub rekonstrukcja krosien.
- Scalanie kolorystyczne - farby żywiczne Restauro firmy Maimeri, spoiwo Restauro firmy Maimmeri (na bazie żywicy ketonowej).
- Werniksowanie końcowe.
- Nabicie na nowe krosna z fazą i klinami rozporowymi (jeżeli okaże się, że obecne nie nadaje się do ponownego użycia).
- Montaż w ołtarzu.

KONSERWACJA METALOWYCH ELEMENTÓW

- Wstępne oczyszczenie z luźnych zabrudzeń ręcznie metodą mechaniczną.

- Oczyszczanie metalowych elementów z warstw przemalowań i nawarstwień korozyjnych metodą dobraną na podstawie prób (chemiczną, mechaniczną, strumieniowo-ścierną).
- Wykonanie warstwy wykończeniowej w kolorystyce i technologii ustalonej na podstawie badań odkrywkowych.
- Konserwacja złocien i srebrzeń z ewentualnym odtworzeniem ubytków w technice oryginalnej ustalonej na podstawie badań.
- Ewentualne polerowanie metalowych elementów i zabezpieczenie powierzchni przez lakierowanie.

Dyplomowany Konserwator Dziel Sztuki
mgr Aneta Filip
 nr dyplomu: ASP Kraków 5864
 35-505 Rzeszów, ul. Strzyżowska 95
 mobile: +48 698672478
 e-mail: aneta@filipkonserwacja.pl

Aneta Filip

MGR KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
Maciej Filip
 nr dyplomu: ASP Kraków 5013
 30-363 Kraków, ul. Kobierzyńska 63/7
 mobile: 604 569 855, tel/fax: 171 850-45-18
 maciej@filipkonserwacja.pl

Maciej Filip

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
 z siedzibą w Przemyśle
 Delegatura w Rzeszowie
 35-064 Rzeszów, ul. Mickiewicza 7
 tel./fax 17 853-94-61, 17 853-94-62
 NIP: 795-20-71-175

Załącznik nr *18/23*
 do pisma / postanowienia / decyzji
 L.dz. Rz- *IRN 544.39.2023.MN*
 z dnia *16.03.2023.*

Z u p o w a ż n i e n i a
 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Bartosz Podubny
 Zastępca
 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków